

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/21/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200237
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:2017200237.4

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, členky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a člena senátu Michala Novotného (sudca spravodajca) vo veci žalobkyne: J. D. Y., nar. XX. K. XXXX, F. XXXX/XX, E., zastúpeného: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., IČO: 47 238 232, Dobšinského 12, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 13. júna 2017 č. 33977-3/2017-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 43 Sa 20/2017-78 zo 17. septembra 2018 takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43 Sa 20/2017-78 zo 17. septembra 2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovanej vyplýva, že žalobkyňa na základe povolenia z 11. novembra 2002 poskytovala zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore vnútorné lekárstvo a geriatra. Slovenská lekárska komora jej 10. januára 2006 vydala licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/NR/0694/05. Na žiadosť žalobkyne jej Nitriansky samosprávny kraj s účinnosťou k 31. marcu 2006 zrušil skoršie povolenie z 11. novembra 2002. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe jej však zostala v platnosti aj po tomto dni. Napriek tomu sa žalobkyňa u žalovanej uplynutím 31. marca 2006 odhlásila z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby.

2. Po zistení, že žalobkyňa bola aj naďalej (po 31. marci 2006) držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, pobočka žalovanej v Galante rozhodnutím z 5. januára 2017, č. 700-0600002217-GC09/17, vyslovila, že povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobkyňi nezaniklo 31. marca 2006. Pobočka vyšla z toho, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010, v dôsledku čoho bola žalobkyňa aj po 31. marci 2006 samostatne zárobkovo činnou osobou. Jej povinné nemocenské a dôchodkové poistenie tak podľa § 21 ods. 1 cit. zák. mohlo zaniknúť až 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, kedy jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti nebol vyšší

ako 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 10 (od 1. januára 2008 išlo o ods. 9) cit. zák. Z výpisu z daňového priznania žalobkyne k dani z príjmov pobočka zistila, že jej príjem za rok 2004 pod túto hranicu neklesol, takže jej povinné poistenie nemohlo zaniknúť 31. marca 2006.

3. Napriek odvolaniu žalobkyne žalovaná toto rozhodnutie potvrdila svojím rozhodnutím z 13. júna 2017, č. 33977-3/2017-BA. Do odôvodnenia prevzala odôvodnenie rozhodnutia pobočky, ktoré považovala správne. Zdôraznila, že podľa § 3 ods. 4 písm. c) a § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov sa zdravotníckeho povolanie lekár mohlo vykonávať aj na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Licencia L1A tak bola oprávnením podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010, ktoré zakladalo žalobkyňi postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. Žalovaná nezistila ani žiadne porušenie procesných práv žalobkyne, pretože napadnuté rozhodnutie spĺňalo predpísané náležitosti podľa § 209 cit. zák. Vydávané rozhodnutie je prvým rozhodnutím o otázke, či poistenie žalobkyne zaniklo, a preto nemohla byť v predmetnej veci nariadená obnova konania. Záverom uviedla, že konanie bolo začaté v súlade s § 185 ods. 4 cit. zák. prvým úkonom, ktorým môže byť aj vydanie rozhodnutia, pokiaľ žalovaná disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Pobočka nemusí o začatí konania účastníkov upovedomiť, tak ako to ukladá zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

4. Správny súd tu napadnutým rozsudkom vyhovel správnej žalobe a zrušil toto rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. d) a g) SSP. Vytkol jej, že porušila procesné práva žalobkyne, pretože jej neoznámila začatie konania. Tým jej nebolo umožnené vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, hoci podľa § 178 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. malo ísť o sporný prípad. Prvostupňové rozhodnutie vydané po takmer jedenástich rokoch od prijatia odhlášky považoval za nepredvídateľné, navyše s obsahovými nedostatkami a nezodpovedajúce požiadavkám § 209 ods. 4 cit. zák. Argumentácia žalovanej, že prvostupňové rozhodnutie pobočky je správne a v súlade so zákonom, je len formálnym konštatovaním, ktoré nemá oporu v skutočnom obsahu jej odôvodnenia. Postavenie žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) cit. zák. vyplývalo z povolenia samosprávneho kraja. Zánikom tohto povolenia zaniklo podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zák. aj jej povinné sociálne poistenie. Nesúhlasil s tým, že po zániku povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia mal nastúpiť iný dôvod povinného poistenia - držba licencie L1A, hoci žalobkyňa na jej základe nevykonávala žiadnu činnosť ani z nej nemala žiaden príjem. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe na vznik povinného poistenia nepostačuje. To vyplýva aj z § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 578/2004 Z. z., čím sa však žalovaná riadne nezaoberala. Záverom zdôraznil, že pri posudzovaní veci zohľadňoval nielen logický význam ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z., ale aj jeho účel, ktorý vzhľadom na konštatovaný časový odstup vydania rozhodnutia zjavne nebol sledovaný.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalovaná domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Zdôraznila, že postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby je podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. naviazané na oprávnenie vykonávať určitú činnosť, nie na jej skutočnú realizáciu. Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. je také oprávnenie spojené aj s licenciou na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Jej držiteľ môže vykonávať zdravotníckeho povolanie a dosahovať príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. V dôsledku toho povinné nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zaniklo až 30. júna po kalendárnom roku, v ktorom tieto príjmy klesli pod hranicu určenú v § 138 ods. 10. Podanie odhlášky samo osebe nemá za následok zánik povinného poistenia. Navyše žalovaná sa o existencii licencie L1A dozvedela až v roku 2016 a zákon č. 461/2003 jej neustanovuje lehotu, v ktorej má rozhodnúť o vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia v spornom prípade. Uviedla, že postupovala v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. Žalobkyňa mala možnosť hájiť svoje práva v rámci odvolacieho konania.

6. Žalobkyňa navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť. Obdobne ako v správnej žalobe namietala, že licenciu L1A nevyužívala a nikdy na základe nej neposkytovala zdravotnú starostlivosť. Preto jej licencia nemohla zakladať účasť na povinnom sociálnom poistení. Je presvedčená, že po preskúmaní

jej odhlášky žalovaná dospela k záveru, že boli naplnené podmienky zániku poistenia a preto tak rozhodla vyznačením v spise k 31. marcu 2006.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), na ktorý od 1. augusta 2021 prešiel výkon súdnictva z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov), preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

8. V prerokúvanej veci organizačná zložka verejnoprávnej inštitúcie zriadenej na výkon sociálneho poistenia podľa § 120 zákona č. 461/2003 Z. z. konala a rozhodovala v rámci svojej právomoci o otázke zániku poistenia, ktorý považovala za sporný. Toto rozhodovanie je podľa § 172 ods. 5 cit. zák. predmetom nedávkového konania, ktoré sa spravuje treťou časťou (§ 172 až 225) zákona č. 461/2003 Z. z.

9. Nedávkové konanie sa podľa § 184 ods. 8 cit. zák. začína okrem iného z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne. Také konanie je podľa § 185 ods. 4 cit. zák. začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka urobila voči účastníkovi prvý úkon. Podľa § 195 ods. 1 cit. zák. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará podklady na rozhodnutie. Podľa § 209 ods. 1 cit. zák. sa rozhodnutie organizačnej zložky vydáva písomne, ak zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Podľa § 210 ods. 2 cit. zák. sú organizačné zložky povinné rozhodnúť (okrem iného) vo veci zániku poistenia v sporných prípadoch najneskôr do 60 dní od začatia konania, resp. v mimoriadne zložitých prípadoch najneskôr do 120 dní od začatia konania.

10. Z citovaných § 184 ods. 8 a § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. tak predovšetkým vyplýva, že okamihom začatia nedávkového konania na podnet organizačnej zložky je deň, kedy bol voči účastníkovi urobený prvý úkon. Inak povedané, konanie je začaté vtedy, keď organizačná zložka voči účastníkovi (navonok) prejavila, že voči nemu vedie určité nedávkové konanie. Žalovaná správne poukazuje na to, že takýmto prvým úkonom môže byť aj samo vydanie písomného rozhodnutia (§ 209 cit. zák.), keďže aj z neho je celkom zrejmé, že sa voči účastníkovi vedie určité konanie s určitým predmetom. Zákon č. 461/2003 Z. z. na rozdiel od napríklad Správneho poriadku neobsahuje všeobecné ustanovenie o tom, že účastníkov treba o začatí konania upovedomiť a dať im možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia pred jeho vydaním (§ 33 ods. 2 Spr. por.). To samozrejme nezabavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (porov. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019).

11. Podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP však správny súd môže zrušiť preskúmané rozhodnutie, len ak porušenie ustanovení o konaní bolo podstatné a ak mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej. Z citovaného ustanovenia tak celkom zreteľne vyplýva, že pre zrušenie rozhodnutia nepostačuje samo zistenie, že boli porušené ustanovenia o konaní, ale toto porušenie musí byť podstatné a muselo byť spôsobilé negatívne sa prejaviť na obsahu vydaného rozhodnutia. Ak organizačná zložka pred vydaním prvostupňového rozhodnutia nedá účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, môže sa týmto postupom pripraviť o určité dôležité poznatky (dôkazy), a tým spôsobiť, že jej rozhodnutie nebude vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu (cit. § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.), teda bude nezákonné. Avšak to, či sa tak stalo, treba hodnotiť vždy v konkrétnej veci s ohľadom na to, z akého podkladu organizačná zložka pri svojom rozhodovaní vychádzala a čo pri svojom rozhodovaní nezohľadnila.

12. V prerokúvanej veci pobočka v Galante už 24. novembra 2016 vyzvala žalobkyňu na opravu dátumu v odhláške, pretože zistila, že bola aj po 31. marci 2006 držiteľkou licencie L1A. Pobočka uviedla, že dňom nadobudnutia právoplatnosti licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe jej držiteľ nadobúda status samostatne zárobkovo činnnej osoby. Žalobkyňa 1. decembra 2016 opravila dátum zániku poistenia v odhláške na 30. máj 2008, vzápätí požiadala o stornovanie tejto odhlášky, pretože nevykonávala činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba. Už v tomto okamihu bola

žalobkyni daná možnosť, aby uviedla argumenty, kvôli ktorým sa domnieva, že licencia L1A nezakladá oprávnenie na výkon samostatnej zárobkovej činnosti na účely § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. Žalovaná po takmer mesiaci a pol vydala prvostupňové rozhodnutie, v ktorom uviedla, že vychádzala nielen z informácií poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou, ale aj z obsahu daňového priznania žalobkyne za zdaňovacie obdobie 2004, podľa ktorého jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti bol vyšší ako zákonom stanovená hranica podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Žalobkyňa mohla uplatniť svoje práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy podaním odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Žalobkyňa odvolanie podala a namietala v ňom len, že po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia jej Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zrušil kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, správca dane jej zrušil aj registráciu pre daň z príjmu a že licenciu nikdy nevyužívala, ani z nej nemala príjem. Skutkový stav v súvislosti s jej držbou a s výškou príjmu za rok 2004 však nijako nespochybnila. Žalobkyni tak bola daná primeraná možnosť, aby uplatňovala svoje právo vyjadriť sa k skutkovému základu rozhodnutia a navrhovať vykonanie dôkazov. Za daných okolností, tak nemožno uzavrieť, že by bolo ustanovenie o konaní porušené natoľko podstatným spôsobom, aby to zakladalo dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP.

13. Kasačný súd nesúhlasí s argumentáciou správneho súdu, že prvostupňové rozhodnutie nezodpovedá požiadavkám v § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Podľa cit. ustanovenia musí organizačná zložka žalovanej v odôvodnení rozhodnutia uviesť skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, úvahy akými bola vedená pri hodnotení dôkazov a použitie právnych predpisov, na základe ktorých rozhodla. Pobočka žalovanej vo výroku rozhodnutia uviedla, podľa akého zákonného ustanovenia rozhodla aj s konkrétnou identifikáciou zákona č. 461/2003 Z. z., s tým že v ďalšom texte použije len skratku „zákon“. Keďže v odôvodnení rozhodnutia nepoužila ustanovenia žiadneho iného zákona, z predmetného textu je zrejmé, že tým myslela práve zákon č. 461/2003 Z. z. bez toho, aby ho za každým musela označovať názvom v plnom znení. Pobočka odkázala na § 5 a § 21 ods. 1 a 4 cit. zák. a jasne uviedla, že vychádzala z údajov poskytnutých finančnou správou o príjme žalobkyne z podnikania a inej zárobkovej činnosti za rok 2004, ktoré pomerala k hranici uvedenej v § 138 ods. 10 cit. zák. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia je síce stručné, je však z neho dostatočne zrejmé, z čoho pobočka vychádzala a ako použila právne predpisy. Okrem toho podľa ustálenej judikatúry (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sž 116/96, 5 Sž 106/01, 6 Sžp 26/2011 alebo 7 Sžsk 58/2020 alebo rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 5 Sžk 29/2019) tvorí konanie pred prvostupňovým a odvolacím orgánom verejnej správy jeden celok, v dôsledku čoho postačí, ak sa námietkami účastníka zaoberá odvolací orgán. Ak aj prvostupňové rozhodnutie nedávalo odpovede na všetky otázky žalobkyne, podľa názoru kasačného súdu ho jednoznačne dáva preskúmané rozhodnutie žalovanej. V dôsledku toho nemožno prijať záver, že by tieto rozhodnutia boli nepreskúmateľné podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP.

14. Námietka žalobkyne, že prijatie odhlášky žalovanou predstavuje rozhodnutie o zániku poistenia, nemá oporu v ustanoveniach zákona o sociálnom poistení. Podľa cit. § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa totiž rozhodnutie vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Pod pojmom „ustanovuje inak“ treba rozumieť ustanovenie, v ktorom je výslovne dovolené vydať rozhodnutie ústne alebo vyznačením v spise (napr. § 194 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Nemožno však z neho vyvodiť, že za rozhodnutie možno považovať každý akt, ktorým organizačná zložka niečo vyznačila v spise alebo informačnom systéme. Podľa § 228 ods. 3 cit. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2010 bola samostatne zárobkovo činná osoba povinná odhlásiť sa z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia do ôsmich dní od jeho zániku. Citované ustanovenie, ani iné ustanovenia neustanovovali nič o tom, že by na základe tejto odhlášky mala žalovaná vydať rozhodnutie o zániku vyznačením v spise. Odhláška bola teda len evidenčným úkonom poistenca, ktorým oznamoval žalovanej skutočnosti, kvôli ktorým mu - podľa jeho názoru - zanikalo povinné poistenie. Žalovaná mohla údaje v odhláške bez ďalšieho akceptovať, táto akceptácia však nemá povahu právoplatného rozhodnutia o zániku sociálneho poistenia. Ak žalovaná považovala údaje v odhláške alebo jej účinky za sporné, mohla v nedávkovom konaní podľa § 172 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnúť o zániku povinného poistenia inak než bolo uvedené v odhláške. Zo žiadneho ustanovenia citovaného zákona nevyplýva, že by žalovaná mohla vydať takéto rozhodnutie len do určitého času po podaní odhlášky. Pokiaľ má byť plynutie času na účely sociálneho poistenia

podstatné, ustanovuje to zákon č. 461/2003 Z. z. výslovne, napr. v § 145 ods. 3 (premlčanie vrátenia poistného) alebo v § 147 (premlčanie predpísania a vymáhania poistného).

15. Podstatnou otázkou, ktorou sa podľa kasačného súdu mal zaoberať správny súd bolo predovšetkým to, či samotná držba licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) zakladala žalobkyni povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. Správny súd sa však tejto otázke venoval len okrajovo v ods. 13 a 14 svojho rozsudku, keď bez hlbšieho rozboru prevzal záver žalobkyne, že táto licencia na vznik povinného poistenia nepostačuje, čo by malo vyplývať aj z § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 578/2004 Z. z. Táto kľúčová právna otázka bola medzičasom predmetom rozporných rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019 a 1 Vs 3/2019. Podľa už citovaného § 466 ods. 3 SSP je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senáty záväzný, no možno sa od neho odchýliť len tým, že sa vec znova postúpi na prejednanie veľkému senátu. Takéto nové rozhodnutie veľkého senátu sa potom znova stáva záväzným pre všetky senáty. To však logicky predpokladá, že vydaním nového rozhodnutia veľkého senátu zanikajú účinky záväznosti právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí veľkého senátu v tom rozsahu, v akom sa právny názor vyjadrený v neskoršom rozhodnutí odchyľuje od skoršieho rozhodnutia veľkého senátu. Podľa kasačného súdu tak v súčasnosti treba pri riešení otázky účinkov licencie L1A vychádzať z neskoršieho rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019.

16. V rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 veľký senát formuloval právny názor, podľa ktorého licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., na základe ktorého je lekár - držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia. Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekárom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa citovaného ustanovenia. Sociálna poisťovňa neposudzuje príjem takého lekára výlučne vo vzťahu k licencií L1A a teda nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekára, považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Ak taký lekár v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z.), ide vždy o príjem samostatne zárobkovo činnnej osoby a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa iných písmen v § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. Rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu bolo napadnuté aj ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd Slovenskej republiky ju však uznesením sp. zn. IV. ÚS 610/2021 odmietol, pretože vyslovené právny závery nepovažoval za ústavne neudržateľné.

17. Senát najvyššieho správneho súdu je podľa § 466 ods. 3 SSP uvedenými právnymi názormi viazaný a nevidí žiaden dôvod na to, aby sa od nich postupom podľa citovaného ustanovenia odkláňal. Právny názor žalobkyne, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sama neopravňuje na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, odporuje jasnému zneniu § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. Podľa tohto ustanovenia totiž možno ako samostatnú zdravotnícku prax poskytovať zdravotnú starostlivosť buď v zariadení iného poskytovateľa alebo na inom mieste ako v zdravotníctvom zariadení. Predpokladom využívania licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe tak nie je existencia zdravotníckeho zariadenia, pretože táto licencia umožňuje poskytovať zdravotnú starostlivosť v zásade na akomkoľvek mieste. Lekár, ktorý poskytoval zdravotnú starostlivosť na základe tejto licencie, bol dokonca podľa § 39 ods. 1 písm. d) zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení účinnom do 30. novembra 2011 oprávnený predpisovať aj lieky, a to aj keď samostatnú zdravotnícku prax vykonával na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení. Táto licencia tak zakladala plnohodnotné oprávnenie lekára na poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez viazanosti na určité zdravotnícke zariadenie. Tomuto záveru svedčilo okrem ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. aj ustanovenie § 4 písm. b) cit. zák., podľa ktorého bola fyzická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe takejto licencie, rovnakým poskytovateľom ako osoba, ktorá ju poskytuje na základe povolenia podľa § 11 cit. zák.

18. Z uvedených dôvodov senát najvyššieho správneho súdu nevidí ani dôvod odkláňať sa od právneho záveru, že držba takejto licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Lekár, ktorý je držiteľom takejto licencie, je podľa citovaného ustanovenia samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorej účasť na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení môže podľa § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) cit. zák. zaniknúť buď zánikom tejto licencie alebo k 30. júnu tým, že jeho príjem z podnikania a inej zárobkovej činnosti (nielen z tejto licencie) poklesne pod 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z.

IV.

Záver

19. Správny súd, tak nepostupoval správne, keď dospel k právnemu záveru, že preskúmané rozhodnutie trpí nedostatkami podľa § 191 ods. 1 písm. d) a g) SSP, a preto jeho rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Kasačná sťažnosť je tak v tomto sťažnostnom bode dôvodná, v dôsledku čoho kasačný súd podľa § 462 ods. 1 SSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správemu súdu na ďalšie konanie. Správny súd o správnej žalobe rozhodne znova, viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozsudku (§ 469 SSP).

20. Trovy konania o tejto kasačnej sťažnosti sú súčasťou trov konania, o ktorých podľa § 467 ods. 3 SSP rozhodne správny súd v novom konečnom rozhodnutí.

21. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.